

Tato Příloha **1086** je součástí článku [42. Technická matematika](http://www.transformacni-technologie.cz/technicka-matematika.html), <http://www.transformacni-technologie.cz/technicka-matematika.html>.

Odvození rovnice pro potenciální vír

Jestliže má vektorové pole rychlostí pohybu po kružnici být nevírové musí pro rychlost platit:

$$\vec{c} = \nabla \cdot \mathbf{k} \quad [42. id681].$$

Kde k je hledaná funkce. Vektor rychlosti pohybu po kružnici bude mít nenulovou složku pouze v obvodovém směru, takže poslední rovnici lze rozepsat:

$$\vec{c}(0, c_u, 0) = \frac{\partial k}{\partial r} \vec{i} + \frac{1}{r} \frac{\partial k}{\partial v} \vec{j} + \frac{\partial k}{\partial a} \vec{k} \quad (\text{a}).$$

Podle poslední rovnice bude funkce k funkcí pouze jedné proměnné $k=f(v)$. Tato funkce musí být řešením soustavy diferenciálních rovnic gradientu:

$$\frac{\partial k}{\partial a} = 0$$

$$\frac{1}{r} \frac{\partial k}{\partial v} = c_u$$

$$\frac{\partial k}{\partial r} = 0.$$

Řešením této soustavy parciální diferenciálních rovnic je rovnice přímky ve tvaru:

$$k = a_1 \cdot v + a_2$$

kde a_1, a_2 jsou konstanty.

Takže obvodová rychlost musí být rovna:

$$c_u = \frac{1}{r} a_1 .$$

Naopak lze dokázat, že nelze nalézt gradient funkce k jejíž parciální derivace v obvodovém směru by měla tvar:

$$\frac{1}{r} \frac{\partial k}{\partial v} = r \cdot \omega = c_u ,$$

protože řešením posledně uvedeného je:

$$k = r^2 \cdot \omega \cdot v + a_1 .$$

To znamená, že parciální derivace v radiálním směru bude různá od nuly

$$\frac{\partial k}{\partial r} \neq 0 ,$$

což odporuje zadání rovnice (a).